

Тазкия дарслари (132-дарс). Маддоҳлик

ТАЗКИЯ
132-ДАРС

Шайх Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф роҳимахуллохнинг «Тасаввуф ҳақида тасаввур», «Рухий тарбия» 1-2-3-жузи ва «Хислатли ҳикматлар шарҳи» 1-2-3-4-5-жузи китоблари асосида бериб борилади. Мавзуларнинг тўлиқ матни билан танишиш учун китобнинг ўзига муурожаат этиш тавсия этилади.

11:15 / 18.04.2021 3123

Маддоҳлик баъзи жойларда ман қилинган. Мадҳнинг ўзида олтига офат бор бўлиб, уларнинг тўрттаси мадҳ қилувчида, иккитаси мадҳ қилинувчидадир.

Мадҳ қилувчидаги офатлар қуйидагилар:

1. Мадҳда ҳаддан ошиб, ёлғон қўшиб юбориш.
2. Мадҳга риёкорликни аралаштириш. Мисол учун, мақтаётганда уни яхши кўришини айтади, аслида яхши кўрмайди. Ёки гапираётган гапи ўз эътиқодига тўғри келмайди. Шунинг ўзи риёкорликдир.
3. Маддоҳ гоҳида рўёбга чиқиши мумкин бўлмаган нарсани ёки моҳиятини англаш қийин бўлган нарсани гапиради. Мисол учун, «Бу киши ўта тақводор, парҳезкор ва зоҳиддир», дейди.

هَلْ لَعَلَّ لَإِلَهِ إِلَّا صُيُبُّنَّ لَعَلَّ عَمَسَ: لَأَقُ هُنَّ عُلَّ لَإِلَهِ يَضَرَّ سَوْمُ يَبَّ أَنْ عَ
وَ أَمْ تُكَلِّهَ أ: لَأَقُ فِ عَ خَدْمِ لَإِلَهِ يَفِ هِي رَطِي وَ لُحَرَّ يَلَّ عَ يَنْ تُيَ أَلْ حَرَّ مَّ لَسَ وَ
نَ أَخِي سَلَّ هَا وَرَ. «لُحَرَّ لَ رَهْ طُ مُمْ عَطَقُ

Абу Мусо розияллоху анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам бир кишининг бошқа бировни мақтаб маддоҳлик қилаётганини эшитиб қолдилар ва: «Ўша одамни ҳалок қилдиларингиз ёки белини синдирдиларингиз», дедилар».

**أُولَاقَفَ مَلَسَوْهَ لَعْلَعْلَلِ لَصَلَلِ لُؤْسَرِ لِرْمَاعِ يَنْبُذَفَوَءَاجَو
أَنْمَطَعَأَو، أَلْضَفَ أَنْلَضَفَأَو؛ أُولَاقَ. «هَلَلِ لُؤْسَرِ لَاقَفَ. أَنْدِيَسَتَنْ أ
مُكَّنِي رَجَتَسِي أَلَو؛ مُكَلْوَ قِضْعَبُ وَأَمْكَلْ وَ قَبْ أُولُوقُ»؛ لَاقَفَ. أَلْوَطَ
دَمَحَأَمَامِ أَلْأَو دُوَادُ وَبَأْهَأَوْرَ. «نَاطِيَّشَلِ**

«Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларига Бану Омирнинг элчилари келишди. Бас, улар:

«Сиз саййидимизсиз», дейишди.

«Саййид Аллоҳдир», дедилар у зот.

«Фазлда афзалимизсиз, ато(мол бериш)да каттаимизсиз», дейишди.

«Бу гапингизни ёки бу гапингизнинг баъзисини айтаверинг. Фақат шайтон сизларни тезлатиб юбормасин», дедилар».

Абу Довуд ва Аҳмад ривоят қилишган.

Меъёрида ва ҳаддан ошмасдан мақтов сўзларини айтиш мумкинлиги шу ҳадиси шарифдан олинади.

Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг саҳобаларини мадҳ қилганлари ҳақида кўплаб ҳадислар келган.

Суфён ибн Уяйна дейди: «Ўзини билган одамни мадҳ қилиш зарар қилмайди».

**نُبَأُ دَاذِقُ مَلَا دَحَأَفَ، وَهَجَوَ يِفْهُ نَعْلَلِ لَصَلَلِ لُؤْسَرِ نَامُثُعَ لَعْلَعْلَلِ نَنْتَأَفَ لُجَرَءَاجَو
هَ لَعْلَعْلَلِ لَصَلَلِ لُؤْسَرِ لَاقَ؛ لَاقَو وَهَجَوَ يِفْ أَتَحَفَ أَبَارْتِ دَوْسَأَلِ أ
دُوَادُ وَبَأْهَأَوْرَ. «بَارْتِ لَأَمْوُحُو وَ يِفْ أَوْتَحَأَفَ نَيَحَأَدْمَلِ أَمْتِي قَلِ إِذِ»؛ مَلَسَوْ
يِذْمُرْتَلِ أَو مَلَسُومَ**

«Бир киши келиб, Усмон розияллоҳу анҳуни юзларига мақтади. Миқдод ибн Асвад тупроқ олиб, унинг юзига сочди ва: «Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Қачон маддоҳларни кўрсангиз, уларнинг юзига тупроқ сочинг», деган эдилар», деди».

Абу Довуд, Муслим ва Термизий ривоят қилишган.

Бундан маддоҳларни маддоҳликдан қайтариб туриш ҳам зурурлиги келиб чиқади. Бўлмаса, улар ўз маддоҳликларида ҳаддан ошиб, бир-бирлари билан мусобақалашиб бораверадилар.

Бир киши ҳазрати Али розияллоҳу анҳунинг юзларига қараб туриб, маддоҳлик қилди. Али розияллоҳу анҳу аввал шу одам ўзларини ёмонлаб юргангани билар эдилар ва унга: «Мен сен айтганчалик эмасман. Аммо ичингда сақлаб турганингдан устунман», деди.

«Руҳий тарбия» китоби асосида тайёрланди